

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

С Т А Н О В И Щ Е
на
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
по
Конституционно дело N 18 от 1997 г.

**ОТНОСНО: допълнителното искане на главния
прокурор на Република България за
установяване несъответствие на чл. 47в
от Закона за пенсиите с чл. 5, т.1 и чл. 9
от Международния пакт за икономически,
социални и културни права**

Допълнителното искане за установяване несъответствие на разпоредбата на чл. 47в от Закона за пенсиите с чл. 5, т. 1 и чл. 9 от Международния пакт за икономически, социални и културни права е повдигнато от главния прокурор на Република България на 23 декември 1997 г. и с определение от 20 януари 1998 г. Конституционният съд е допуснал искането за разглеждане по същество.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С оглед на дадената ни с определението от 20 януари 1998 г. възможност изразяваме следното становище:

Считаме, че предявеното допълнително искане спрямо разпоредбата на чл. 47в от Закона за пенсиите относно несъответствието ѝ с чл. 5, т.1 и чл. 9 от Международния пакт за икономически, социални и културни права е неоснователно по следните съображения:

Член 9 от Международния пакт за икономически, социални и културни права гласи: „Държавите - страни по този пакт, признават правото на всяко лице на социална сигурност, включително и на обществени осигуровки.“.

Разпоредбата на чл. 47в от Закона за пенсиите, която се атакува от главния прокурор на Република България, определя, че размерът на получаваните една или повече пенсии не може да надвишава трикратния размер на социалната пенсия.

В допълнителното си искане главният прокурор твърди, че посочената по-горе разпоредба на закона е в несъответствие с чл. 9 от пакта и отнема правото на пенсия.

Член 9 е почти идентичен по съдържание с чл. 51 от Конституцията на Република България и се покрива с нашата конституционна уредба относно регламентирането на правото на обществено осигуряване и правото на социално подпомагане. Уредбата, дадена в Международния пакт, е съобразена в Конституцията на Република България.

Постоянна и утвърдена българска, а и чуждестранна конституционна практика, е текущото законодателство да урежда условията и реда за осъществяване на прогласените основни права на гражданите.

В случая чл. 47в от Закона за пенсиите се явява част от действащата законодателна уредба на системата на пенсионното осигуряване, изградена по начин, който включва определени условия за придобиване правото на пенсия.

Член 47в от Закона за пенсиите е едно от условията при отпускане на пенсия и с него се определя размерът на пенсионното плащане. С тази норма не се отнема правото на пенсия, а законово се определя максималният размер на осигурителното плащане. Като социално-защитна норма тя цели: **първо** - да гарантира обществено приемливо ниво на минималния размер на пенсиите, когато трудовият стаж и трудовото възнаграждение са недостатъчни за неговото достигане, и **второ** - да преразпредели част от доходите от високоосигурените в полза на нискоосигурените лица чрез въвеждането на максимален размер на пенсията. Чрез това законодателно решение се реализират на практика принципът на социалната солидарност между осигурените лица и пенсионерите и принципът

на социалната справедливост при разпределение на общите за осигурените лица средства, от които се извършват осигурителните плащания. В същност с **определянето на минимални и максимални размери на пенсионните плащания се създават условия, при които, както е посочено и в Преамбюла на Международния пакт, всеки може да се ползва от своите права.**

Относно несъответствието на чл. 47в от Закона за пенсиите с **чл. 5, т. 1 от Международния пакт** считаме, че с посочената разпоредба от пакта **не се определя размер на пенсиите, нито начините за изчисляването ѝ. В Международния пакт за икономически, социални и културни права, като цяло, не се съдържат конкретни изисквания или така наречените „степени на ограничения“ към правото на общественото осигуряване, за да се твърди, че нормата на чл. 47в от Закона за пенсиите е в несъответствие с него.**

Нещо повече, от посочените по-горе разпоредби на пакта се налага изводът, че всяка страна определя сама в националното си законодателство начина на реализиране на правото на обществено осигуряване, включително и на правото на пенсия, и начина на изчисляване на размера ѝ, отчитайки историческите фактори, специфичните и финансови условия за всяка страна, пряко свързани с решаването на демографските проблеми, с растящия брой на пенсионерите, с дела на разходите за пенсии и с намаляващия брой на заетите лица.

Тенденции към изменение в продължителността на изискуемия трудовия стаж при пенсиониране, намаляване на пенсиите, въвеждане на максимален размер на пенсиите, повишаване на възрастта при пенсиониране, въвеждане на допълнителни фирмени пенсии се наблюдават като **подходи, възприети в законодателствата на развитите европейски страни, в които след 1985 г. се извършват пенсионни реформи.**

С оглед на изложеното, считаме, че искането на главния прокурор на Република България за установяване на несъответствие на чл. 47в от Закона за пенсиите с чл. 5, т. 1 и чл. 9 от Международния пакт за икономически, социални и културни права е неоснователно и следва да се остави без уважение.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

/ ИВАН КОСТОВ /